

CHƯƠNG VIII

CHUYỂN RA KHỎI BI HÙNG

Vào giữa tháng 4, ông Erich Von Marbod – phụ tá Bộ-Trưởng Quốc-Phòng (Assistant Secretary of Defense) Hoa-Kỳ – cùng phụ tá của Ông là ông Richard Lee Armitage, đến Trung-Tâm Hành-Quân Hải-Quân bàn về vấn đề di tản Hải-Quân Việt-Nam. Ông Marbod và ông Armitage yêu cầu Hải-Quân soạn thảo một lệnh hành quân di tản, nhằm mục đích di tản tối đa Lực-Lượng Hải-Quân, gồm tất cả chiến hạm, chiến đĩnh, binh sĩ và gia đình.

Hải-Quân được yêu cầu đặt mìn phá những ụ nổi và cơ sở truyền tin của Hải-Quân. Hải-Quân từ chối, vì:

- Nếu phải di tản, Hải-Quân sẽ ra đi sau cùng; vì vậy, cơ sở truyền tin rất cần thiết cho Hải-Quân.
- Phá các ụ nổi sẽ gây nhiều tiếng nổ lớn và nhiều đám cháy, khiến đồng bào càng kinh hoàng thêm, tình trạng càng rối ren thêm.

Hải-Quân Đại-Tá Đỗ Kiểm – Tham-Mưu-Phó hành quân – yêu cầu Hoa-Kỳ giúp đỡ thiết thực và nhanh chóng để binh sĩ, gia đình và chiến cụ Hải-Quân không lọt vào tay Cộng-Sản. Ông Marbod và ông Armitage hứa sẽ lo tất cả nếu lực lượng Hải-Quân ra khỏi bờ 12 hải lý. Điểm tập trung là Côn-Sơn.

Một vấn đề đáng lưu ý là, cho đến giờ phút đó, Hải-Quân Việt-Nam, ông Marbod cũng như ông Armitage vẫn chưa nghĩ đến, hoặc đề cập đến, một giải pháp nào cho Hải-Quân sau khi Hải-Quân rời hải phận Việt-Nam. Trong thời gian hai vị dân chính cao cấp của Hoa-Kỳ đang bàn tính kế hoạch di chuyển số lượng khổng lồ quân dụng ra khỏi Nam Việt-Nam thì, tại Xuân-Lộc, nhiều đại đơn vị Bắc quân do tướng Việt-Cộng Văn-Tiến-Dũng điều động từ Phan-Rang vào, gặp ngay sự chống cự mãnh liệt của Sư-Đoàn 18 Bộ-Binh V.N.C.H. – dưới quyền chỉ huy của Tướng Lê-Minh-Đảo.

Thấy khó phá vỡ phòng tuyến Xuân-Lộc, Tướng Văn Tiến Dũng liên lạc trung ương Đảng, xin triển hạn ngày kéo quân vào Thủ-Đô Nam Việt-Nam. Nhưng Bộ-Chính-Trị đảng Cộng-Sản lập lại quyết định: Phải tiến chiếm Saigon trước tháng 5 để mừng sinh nhật Hồ Chí Minh, 19 tháng 5!

Ngày 17 tháng 4, trong buổi họp sĩ quan các cấp tại câu-lạc-bộ-nổi, Khối Hành-Quân nhấn mạnh rằng kế hoạch di tản được thi hành tốt đẹp. Tuy nhiên, tất cả phải ở lại nhiệm sở cho đến phút chót; nếu phải ra đi thì cùng đi.

Ngày 21 tháng 4, tuyến Xuân-Lộc vỡ! Thủ đô Saigon rung động! Tiếp theo là sự từ chức của Tổng Thống Nguyễn Văn Thiệu và Phó Tổng Thống Trần Văn Hương lên thay. Những biến chuyển đó khiến Hải-Quân phải có những quyết định cấp kỳ.

Ngày 25 tháng 4, Đại-Tá Nguyễn Xuân Sơn cùng đi với một sĩ quan thân tín, Hải-Quân Trung-Tá Trịnh Tiến Hùng, đến cơ quan MAV (Navy Section) – trong khi Mỹ đang thiêu hủy tài liệu – để nhận mật mã liên lạc với Đệ Thất Hạm-Đội Hoa-Kỳ.

Thời gian này, vài Hạm-Trưởng đưa gia đình lên chiến hạm khi chưa có lệnh khiến thủy thủ đoàn bất mãn. Bộ-Tư-Lệnh cho điều tra. Kết quả, hai Hạm-Trưởng bị cách chức. Một trong hai vị đó là Hạm-Trưởng HQ 800. Cùng ngày, Hải-Quân Đại-Tá Bùi Kim Nguyệt – Chỉ-Huy-Trưởng Hải-Quân Biệt-Khu Thủ-Đô – chỉ thị Hải-Quân Trung-Tá Nguyễn Kim Khánh tiếp nhận các kho xăng tại Nhà-Bè; vì tất cả giám đốc đã bỏ đi.

Lúc này, Liên-Đoàn 33 tại Nhà-Bè, do Hải-Quân Trung-Tá Nguyễn Kim Khánh chỉ huy, gồm các đơn vị sau đây:

- Giang-Đoàn 28 Xung-Phong
- Giang-Đoàn 30 Xung-Phong
- Giang-Đoàn 51 Tuần-Thám
- Giang-Đoàn 91 Trục-Lôi

Nhiệm vụ và vùng hoạt động của Liên-Đoàn 33 là tuần tiễu, giữ an ninh các thủy lộ quan trọng như sông Lòng Tàu, sông Soài Rạp và quanh Saigon. Ở phần vụ này, suốt thời gian di tản, những đơn vị kể trên đã tịch thu vũ khí và rượu mạnh trên các thương thuyền từ miền Trung vào.

Ngày 26 tháng 4, Hải-Quân Trung-Tá Dương Hồng Võ được chỉ định làm Hạm-Trưởng HQ 800. Lúc này Hạm-Phó HQ 800 cũng vắng mặt bất hợp pháp. Trung-Tá Võ chỉ định một Đại-Úy tạm thời thay thế Hạm-Phó. HQ 800 là loại LST lớn hơn và mới hơn các loại LST 500. HQ 800 được trang bị ba giàn “bô-phô” 40 ly đôi bắn tự động và nhiều súng phòng không, chưa kể một số 20 ly. HQ 800 dự trữ 200 ngàn lít xăng máy bay (JP4) và có chỗ đáp an toàn cho hai trực thăng.

Với dự định sẽ đưa bộ chỉ huy xuống HQ 800 để chỉ huy và điều động phản công lại Việt-Cộng, nếu trường hợp Saigon bị tấn công, Tư-Lệnh Hải-Quân ra lệnh bổ sung nhân viên và trang bị HQ 800 một trăm phần trăm. HQ 800 neo tại Nhà-Bè và chỉ nhận lệnh trực tiếp từ Tư-Lệnh Hải-Quân và Tổng-Tham-Mưu-Trưởng chứ không trực thuộc Hạm-Đội.

Lúc này HQ 403 – sau nhiều chuyến chuyển quân và dân từ Phan-Thiết về Vũng-Tàu – được lệnh trở về Saigon. Thời điểm này mặt trận Tây-Ninh, Long-An và liên tỉnh lộ 15 bùng nổ dữ dội.

- Sáng 27 tháng 4, trong khi Việt-Cộng tấn công cầu Tân-Cảng, đốt kho hàng PX của Mỹ và đặt súng máy bắn bừa vào dòng người tỵ nạn đang kéo về Saigon thì, tại phi trường Biên-Hòa, ông Richard Armitage đang vận dụng tất cả mọi phương tiện để di chuyển chiến cụ và nhân viên Việt-Nam ra khỏi tầm đạn của Việt-Cộng.
- Trưa cùng ngày, ông Armitage từ Biên-Hòa về Saigon bằng trực thăng. Sau đó ông Armitage cùng ông Erich Von Marbod đến Bộ-Tư-Lệnh Hải-Quân. Hai Ông hối thúc Hải-Quân ra đi. Ông Armitage còn lo ngại rằng có thể chính phủ Dương Văn Minh sẽ giữ những sĩ quan cao cấp Hải-Quân để buộc Hải-Quân phải ở lại.
- Chiều 27 tháng 4, tại tư dinh của Đại-Tướng Minh, số 3 Trần-Quý-Cáp Saigon, trong phiên hội của Nội Các đang được thành lập, Phó-Đô-Đốc Chung Tấn Cang – Tư-Lệnh Hải-Quân – tiếp xúc riêng với Tướng Minh để bàn luận về tình hình quân sự. Tướng Minh cho Phó-Đô-Đốc Cang biết tình hình vẫn chưa biến chuyển gì cả, vì “bên kia” chưa chấp nhận tiếp xúc với V.N.C.H.. Phó-Đô-Đốc Cang đề nghị Tướng Minh nên chuyển Nội Các về Cần-Thơ, bỏ ngõ Saigon và ra lệnh tất cả đại đơn vị rút về Vùng IV Chiến-Thuật; vì hiện tại Tướng Minh không có tư thế nào để thương thuyết. Lực-Lượng Hải-Quân còn nguyên vẹn, Phó-Đô-Đốc Cang sẽ tận dụng tất cả Lực-Lượng Hải-Quân để chặn sông Tiền-Giang và Hậu-Giang. Tướng Minh im lặng, không có một quyết định nào cả.
- Ngày 28 tháng 4, Phó-Đề-Đốc Đinh Mạnh Hùng cùng ông Richard Armitage bay thám sát tình hình phía Bắc Saigon. Tình hình phía Bắc Saigon lúc này bi đát vô cùng; vì nhiều đơn vị đã rã ngũ, theo đoàn dân di tản, tràn về Saigon bằng đường bộ. Khi trực thăng đến cầu Bình-Lợi, thấy một Giang-Đoàn vẫn còn tuần tiễu trong vùng trách nhiệm, Phó-Đề-Đốc Hùng ra lệnh cho Giang-Đoàn đó rút về hậu cứ.

Căn-Cứ Hải-Quân Long-Bình đang chuẩn bị “đón nhận” một cuộc tấn công quy mô của Bắc quân. Dấu tích cuộc đột kích sáng nay của địch vào Căn-Cứ là xác của tên cảm tử Việt-Cộng còn nằm tênh hênh ngay cổng ra vào.

Sau khi thị sát, Phó-Đề-Đốc Hùng cùng ông Armitage trở về Saigon bằng xe Jeep. Và ông Armitage tường trình những sự việc đã thấy cho ông Van Marbod.

Cũng thời điểm này, tại Bộ-Tư-Lệnh Hạm-Đội, Đại-Tá Nguyễn Xuân Sơn triệu tập một phiên họp gồm hầu hết Hạm-Trưởng để thông báo hạn chế về việc Hải-Quân sẽ tạm trú tại Côn-Sơn, chờ một biến chuyển thuận lợi sẽ quay vào chiến đấu. Đại-Tá Sơn chỉ thị tất cả Hạm-Trưởng mang theo đầy đủ gạo và lương khô, càng nhiều trứng vịt và cá khô càng tốt.

Không ngờ, cũng ngày hôm đó, Đại-Tá Sơn bị tuyên chuyển khỏi chức vụ Tư-Lệnh Hạm-Đội. Người bạn cùng khóa với Ông – Hải-Quân Đại-Tá Phạm Mạnh Khuê – đang là Tham-Mưu-Trưởng Hành-Quân Lưu-Động-Biên, nhận chức Tư-Lệnh Hạm-Đội.

Sự tuyên chuyển Đại-Tá Sơn là do sự hiểu lầm và sự thiếu liên lạc mật thiết giữa Đại-Tá Sơn và Phó-Đô-Đốc Tư-Lệnh Hải-Quân về vấn đề di tản Hạm-Đội tránh pháo kích.

- Chiều 28 tháng 4 năm 1975, lúc 5 giờ 15, Tổng Thống Trần Văn Hương bàn giao chức vụ Tổng Thống cho Tướng Dương Văn Minh khi ngoài trời cơn mưa giông đột ngột trút xuống!

6 giờ chiều cùng ngày, Hải-Quân Công-Xưởng hoàn tất mấy vòng rào sắt cho hệ thống phòng thủ Bộ-Tư-Lệnh Hải-Quân và Hải-Quân Công-Xưởng.

6 giờ 20, phi công Việt-Cộng – do Trung-Úy phi công V.N.C.H. Nguyễn Thành Trung huấn luyện cấp tốc và hướng dẫn – lấy 5 chiếc phản lực Dragonfly A37 của Không-Quân V.N.C.H. bỏ lại Phan-Rang, bay vào, thả bom phi trường Tân-Sơn-Nhất!

Sau khi dội bom, 5 phản lực cơ bay ngang HQ 800. Hạm-Trưởng HQ 800 biết 5 phản lực đó vừa tấn công phi trường Tân-Sơn-Nhất; nhưng Hạm-Trưởng HQ 800 tưởng là một biến cố chính trị nào đó đang diễn ra, cho nên Hạm-Trưởng HQ 800 chỉ ra lệnh nhiệm sở tác chiến chứ không ra lệnh bắn. Nhờ vậy 5 phi cơ đó mới bay thoát.

- Tối 28 tháng 4, Phó-Tổng-Thống Nguyễn Văn Huyền, trong chính phủ Dương Văn Minh, đến thăm Phó-Đô-Đốc Chung Tấn Cang, rồi cả hai Ông đến thăm Tổng Thống Dương Văn Minh.

Trong lần tiếp xúc này, Phó-Đô-Đốc Cang hỏi Tổng Thống Minh về những biện pháp thích nghi cho tình hình hiện tại. Tổng Thống Minh cho biết không có giải pháp nào cả. Phó-Đô-Đốc Cang hỏi thẳng: “Thưa Tổng Thống, nếu vậy, mỗi quân binh chúng phải tự quyết định lấy, phải không?” Tổng Thống Minh chán nản: “Ôi! Toa làm sao đó toa làm!”

Vì lẽ đó, Bộ-Tham-Mưu Hải-Quân họp khẩn. Lúc này Phó-Đô-Đốc Cang có dự định đưa gia đình Hải-Quân ra Phú-Quốc lánh nạn để binh sĩ yên tâm chiến đấu. Nhưng tình hình biến chuyển quá nhanh khiến ý định của Ông không thực hiện được.

Hải-Quân ra đi là một quyết định tập thể, gồm Phó-Đô-Đốc Cang và Tư-Lệnh các đại đơn vị, để bảo toàn Lực-Lượng Hải-Quân. Nhưng Phó-Đô-Đốc Cang cũng biết rằng, nếu quyết định đó sai lầm thì chính Ông phải chịu trách nhiệm trước lịch sử!

Sáng sớm 29 tháng 4, phi trường Tân-Sơn-Nhất bị pháo kích nặng nề. Không-Quân náo loạn. Hầu hết phi cơ A37 và F5 được cất cánh để tránh thiệt hại. Công cuộc di tản nhân viên của Tòa Đại-Sứ Hoa-Kỳ không thể tiếp tục thực hiện bằng phi cơ vận tải mà phải dùng trực thăng.

Ngay khi phi trường bị pháo kích, Tướng Nguyễn Cao Kỳ – nguyên Phó-Tổng-Thống trong chính phủ Nguyễn Văn Thiệu – đáp trực thăng riêng quan sát. Tướng Kỳ gọi Sư-Đoàn IV Không-Quân tại Cần-Thơ, ra lệnh tăng viện gấp bốn chiến đấu cơ với bom hạng nặng.

Khi bốn chiến đấu cơ đến không phận Saigon, Tướng Kỳ hướng dẫn bốn phi cơ đó phá hủy những giàn hỏa tiễn của Việt-Cộng gần đài radar Phú-Lâm và phía Tân-Cảng.

Sau khi diệt xong các ổ trọng pháo của địch, Tướng Kỳ đáp trực thăng xuống Liên-Giang-Đoàn 33 tại Nhà-Bè lấy xăng. Lúc bấy giờ có cả trăm chiếc trực thăng đậu tại Nhà-Bè. Nhiều trực thăng và phi cơ đủ loại bay lượn trên không phận thủ đô. Tất cả liên lạc, xin chỉ thị của Tướng Kỳ. **Tướng Kỳ bảo tất cả phi công bay ra Đệ Thất Hạm-Đội; nếu còn đủ nhiên liệu thì bay sang Thái-Lan.**

Trong khi những sự việc kể trên xảy ra trên không phận thủ đô thì Đại-Sứ Hoa-Kỳ tại Việt-Nam – ông Graham Martin – nhận được công văn khẩn của Tổng Thống Dương Văn Minh.

Ngày 28 tháng 4 năm 1975

Tổng Thống Việt-Nam Cộng-Hòa

Kính gửi: Ông Đại-Sứ Hoa-Kỳ tại Việt-Nam

Tôi trân trọng yêu cầu ông Đại-Sứ chỉ thị cho tất cả nhân viên cơ quan tùy viên quân sự Defense Attaché's Office rời Việt-Nam trong vòng 24 tiếng đồng hồ kể từ ngày 29 tháng 4 năm 1975 để vấn đề hòa bình cho Việt-Nam được giải quyết sớm hơn.

Trân trọng kính chào ông Đại-Sứ.

Dương Văn Minh

Đại-Sứ Graham Martin phúc đáp:

Kính thưa Tổng Thống,

Tôi vừa nhận được văn thư đề ngày 28 tháng 4 năm 1975 yêu cầu tôi ra lệnh cho nhân viên Defense Attaché's Office rời Việt-Nam trong vòng 24 tiếng đồng hồ. Văn thư này gửi đến Tổng Thống Việt-Nam Cộng-Hòa để xác nhận là yêu cầu của Tổng Thống đang được thực hiện.

*Tôi tin tưởng vào sự giúp đỡ của các cơ quan liên hệ thuộc chính phủ Việt-Nam Cộng-Hòa để sự di chuyển nhân viên D.A.O. được hoàn thành tốt đẹp.
Trân trọng kính chào Tổng Thống.*

*Graham Martin
Đại-Sứ Hoa-Kỳ*

Ngày 29 tháng 4, khoảng 10 giờ sáng, Tướng Nguyễn Cao Kỳ trở về Bộ-Tư-Lệnh Không-Quân và thấy gần 30 sĩ quan cao cấp Không-Quân trong văn phòng Tư-Lệnh Không-Quân.
Tư-Lệnh Không-Quân – Trung Tướng Trần Văn Minh – giải thích với Tướng Kỳ rằng: Người Mỹ muốn chuyển vận tất cả phi cơ phản lực sang Phi-Luật-Tân hoặc Thái-Lan. Vì vậy mọi người đang chờ để được sang cơ quan D.A.O. rời ra đi.

Tướng Kỳ bay đến Bộ-Tổng-Tham-Mưu và thấy chỉ một mình Tướng Đồng Văn Khuyên đang điều động các mặt trận quanh Saigon. Lúc này, cựu Phó-Tổng-Thống Nguyễn Cao Kỳ **mới biết Đại-Tướng Cao Văn Viên – Tổng-Tham-Mưu-Trưởng Quân-Lực V.N.C.H. – đã rời Việt-Nam ngày hôm qua!**
Tướng Kỳ gọi tất cả đơn vị trưởng của những đại đơn vị quanh Saigon, nhưng không gặp ai cả. Tướng Kỳ đi **xuống tầng dưới thì gặp Trung Tướng Ngô Quang Trưởng**. Sau khi nói cho nhau hay là vợ con của hai Ông đã được di tản từ tuần trước, Tướng Kỳ vừa bước đến trực thăng vừa nói với Tướng Trưởng: **“Đi với tôi.”** Rồi cả hai Ông cùng một số sĩ quan thân tín của Tướng Kỳ lên trực thăng, **bay ra Đệ Thất Hạm-Đội, đáp xuống chiến hạm USS Midway.**

10 giờ 47 sáng, Tướng Đồng Văn Khuyên gọi Trung-Tâm hành quân Hải-Quân, hỏi đường sông từ Saigon ra biển còn an ninh hay không? Đại-Tá Đỗ Kiểm cho biết đến giờ phút đó Hải-Quân vẫn còn kiểm soát được sông Lòng Tào. Tướng Khuyên chào vội vàng và cúp máy.
Tại Bộ-Tư-Lệnh Hải-Quân, sau khi liên lạc với Đại-Tá V. Không-Quân và được biết **Không-Quân vẫn còn kiểm soát phi trường Tân-Sơn-Nhất**, Khối Hành-Quân Hải-Quân tiếp xúc với các Hạm-Trưởng. **Lệnh di tản dự trù sẽ ban hành khoảng 10 giờ tối 29 tháng 4.**

Sau khi hội ý với các Hạm-Trưởng, Đại-Tá Đỗ Kiểm gọi Đại-Tá Ước, Tham-Mưu-Phó hành quân Không-Quân. Đại-Tá Ước cho Đại-Tá Kiểm biết rằng lúc nào Không-Quân không giữ được Tân-Sơn-Nhất thì sẽ cho Hải-Quân hay.

Trong khi đó, tại Bộ-Tư-Lệnh Không-Quân, Trung Tướng Trần Văn Minh cùng vài vị Tướng và các sĩ quan chờ hoài không thấy Mỹ liên lạc, đành đi bộ sang cơ quan D.A.O. xin được vào danh sách di tản.
Được báo cáo rằng nhóm sĩ quan Không-Quân Việt-Nam đều mang vũ khí cá nhân, Tướng Homer Smith ra lệnh cho Trung Tá Richard Mitchell tước vũ khí của nhóm sĩ quan đó và đưa tất cả vào một phòng nhỏ, canh gác cẩn mật trong khi chờ đợi di tản.

Cũng thời điểm này, tại Nhà-Bè, nguyên Tư-Lệnh Hải-Quân Việt-Nam đầu tiên – Hải-Quân Đại-Tá Lê Quang Mỹ – cùng gia đình đến Căn-Cứ Hải-Quân xin di tản; nhưng lính gác không cho vào! Sau đó, một sĩ quan nhận diện được Ông và cấp cho Ông cùng gia đình một LCM để ra tàu lớn.

11 giờ sáng, Tướng Đồng Văn Khuyên rời Bộ-Tổng-Tham-Mưu.
Không-Quân vẫn còn kiểm soát được phi trường Tân-Sơn-Nhất; nhưng rất nhiều phi cơ trúng đại bác của Việt-Cộng.

12 giờ trưa, được báo cáo nhiều thương thuyền chạy ra/chạy vào sông Lòng Tào và sông Soài Rạp, Hải-Quân Đại-Tá Bùi Kim Nguyệt chỉ thị Liên-Giang-Đoàn 33 mở cửa sông để thương thuyền ra vào tự do.
Cũng thời điểm này, tại Căn-Cứ Hải-Quân Cát-Lái, cả mấy ngàn người thuộc gia đình Hải-Quân di tản từ Vùng I và Vùng II vào, tạm trú trong vòng thành. Dọc các cầu tàu và bờ sông, tàu bè từ các tỉnh miền Trung

kéo về neo ngỗng ngang. Việt-Cộng pháo tin là sẽ pháo kích một ngàn quả đại bác vào Căn-Cứ Hải-Quân Cát-Lái và kho đạn Thành Tuy-Hạ vào lúc 6 giờ chiều 29 tháng 4.

Tin này loan ra khiến Chỉ-Huy-Trưởng Người Nhái – Hải-Quân Trung-Tá Trịnh Hòa Hiệp – ra lệnh hai Tiểu Đội Người Nhái đang tuần tiễu bên kia sông trở về Căn-Cứ; đồng thời Ông cũng chỉ thị những LCU và Trục Vớt đón gia đình Người Nhái và gia đình Hải-Quân thuộc Căn-Cứ Hải-Quân Cát-Lái, đưa ra sông, chờ.

1 giờ chiều, Trung-Tâm Hành-Quân Không-Quân bỏ trống.

Những biến động dồn dập khiến Hải-Quân quyết định nên di tản vào khoảng 6 giờ chiều – thay vì 10 giờ đêm như đã dự định.

Ông Richard Armitage lại điện thoại về Trung-Tâm Hành-Quân Hải-Quân, thúc hối Hải-Quân ra đi.

Nhận thấy Hải-Quân không phải là một lực lượng chiến đấu thuần túy, bây giờ, Bộ-Tổng-Tham-Mưu và Trung-Tâm hành quân Không-Quân bỏ trống, Hải-Quân không thể ở lại chiến đấu đơn độc. **Vi vậy, lệnh di tản được ban hành lúc 2 giờ chiều 29 tháng 4!**

Sau khi được thông báo là đến giờ Hải-Quân phải ra đi, rất nhiều binh sĩ ngồi bệt trong sân Trại Bạch-Đằng, ôm đầu, khóc! Một số binh sĩ khác vội vàng chạy đi.

Trung-Tâm Hành-Quân Hải-Quân kêu gọi những ai không muốn ra đi, hãy giúp canh gác phía công trường Mê-Linh, giúp người ra đi được di tản trong trật tự. **Bây giờ không còn hệ thống chỉ huy nữa mà chỉ còn uy tín cá nhân mới có thể giúp điều động một khối nhân sự khổng lồ của một quân chủng tan hàng vào giờ phút chót!**

Trên không, trực thăng bay ngập trời. Trên bờ, đồng bào và quân nhân đổ xô xuống bến Bạch-Đằng và Hải-Quân Công-Xưởng. Trên sông, một số chiến hạm đã vào vị trí và một số khác đang trên đường về. Súng bắt đầu nổ quanh vòng đai Bộ-Tư-Lệnh Hải-Quân.

Toán Nhảy-Dù có bốn phận canh gác kho đạn Thành Tuy-Hạ rời vùng trách nhiệm, sang sông, xin Hải-Quân cho di tản. Hải-Quân yêu cầu toán Nhảy-Dù phối hợp với Quân-Cảnh Hải-Quân lo trật tự phía công trường Mê-Linh, sau đó Hải-Quân sẽ giúp phương tiện cho họ di tản.

Tư-Lệnh Hải-Quân – Phó-Đô-Đốc Chung Tấn Cang – chỉ thị tất cả sĩ quan cao cấp: Đến 7 giờ tối, nếu không có biến chuyển nào thay đổi cuộc diện, Hải-Quân sẽ ra đi.

5 giờ chiều 29 tháng 4, Tổng Thống Dương Văn Minh gọi Phó-Đô-Đốc Chung Tấn Cang. Phó-Đô-Đốc Cang hỏi Tổng Thống Minh cần gì, Ông sẽ đến. Nhưng Tổng Thống Minh bảo thôi, đưa Phó-Đô-Đốc Diệp Quang Thủy đến cũng được.

Tại tư dinh, Tổng Thống Minh tỏ ra rất hài lòng về sự đóng góp lớn lao của Hải-Quân trong những cuộc triệt thoái dọc duyên hải. Tổng Thống Minh cũng hết lời khen ngợi tinh thần kỷ luật cao của Hải-Quân. Sau đó, Tổng Thống Minh nói qua về tình hình nghiêm trọng hiện tại và khuyên Phó-Đô-Đốc Thủy nên đưa Hải-Quân rút trong đêm, trước khi Việt-Cộng đủ thì giờ “bế” sông Lòng Tào. Phó-Đô-Đốc Thủy đề nghị Tổng Thống Minh đi luôn, nhưng Tổng Thống Minh từ chối – như đã từ chối lời đề nghị của của Tướng Charlie Timmes lúc sáng. Tổng Thống Minh bảo: **“Thôi, tình thế này moa không đi được! Đòi người có chết cũng chỉ chết một lần thôi!”** Sau đó, Tổng Thống cuối cùng của chính thể V.N.C.H., Tướng Dương Văn Minh, nhờ Phó-Đô-Đốc Diệp Quang Thủy đưa Đại Tá Nguyễn Hồng Đài – rể của Tổng Thống Minh – Tướng Nguyễn Thanh Hoàng và Tướng Mai Hữu Xuân theo Hải-Quân ra đi.

Sau khi từ giã Tổng Thống Minh, đi chưa đến chỗ chiếc Jeep đậu, Phó-Đô-Đốc Thủy đã thấy hai vị Tướng và một vị Đại-Tá ngồi sẵn trên băng sau chiếc Jeep của Ông rồi!

Lúc này, tại Căn-Cứ Hải-Quân Cát-Lái, Trung-Tá Trịnh Hòa Hiệp triệu tập phiên họp khẩn cấp. Vào lúc 6 giờ chiều, buổi họp vừa tan thì Việt-Cộng pháo ngay vào Căn-Cứ Hải-Quân, đúng như tin họ đã loan!

Trên hệ thống truyền tin, Trung-Tá Hiệp điều động các LCU Trục Vớt đưa gia đình binh sĩ về Nhà-Bè, hướng ra biển. Chiếc LCU dành riêng cho Ông và toán Hải-Kích chiến đấu đậu ngay bồn dầu, suýt trúng đạn. Trung-Tá Hiệp ra lệnh chặt giây, tách bến.

Trong cảnh hỗn loạn như vậy Giang-Đoàn 91 Trục-Lôi vẫn bình thản chạy qua, chạy lại giữa sông, phản pháo dữ dội.

Tại đường Cường-Đề, từng thác người tuôn vào Hải-Quân Công-Xưởng. Trưởng Khối An-Ninh Hải-Quân – Đại-Tá Chiến-Binh Nguyễn Văn Tấn – đứng nhìn mọi người chạy loạn bằng đôi mắt lạnh lùng từ sau cánh cổng sắt của Hải-Quân Công-Xưởng.

Tại bến Bạch-Đằng, cầu B, ba chiến hạm đầu sát nhau, theo thứ tự, từ trong ra ngoài: HQ 1, HQ 3 và HQ 2. Vì đầu ngoài cùng, HQ 2 là chiến hạm đầu tiên tách bến, chỉ với một nửa số nhân viên cơ hữu. Phó-Đề-Đốc Nguyễn Hữu Chí – Phụ-Tá Tư-Lệnh Hải-Quân Hành-Quân Lưu-Động-Biển – có mặt trên HQ 2.

Sau 7 giờ, chiến hạm đầy người và thấy tình hình không thay đổi, Phó-Đề-Đốc Đinh Mạnh Hùng, Phụ-Tá Tư-Lệnh Hải-Quân hành-quân Lưu-Động-Sông, ra lệnh HQ 3 tách bến. Lúc này trên HQ 3 còn có **Phó-Đề-Đốc Hoàng Cơ Minh – cựu Tư-Lệnh Vùng II Duyên-Hải**.

Theo lịch trình di tản, HQ 1 được chọn làm Soái Hạm, với cờ Tư-Lệnh trên kỳ đài, để đón Phó-Đề-Đốc Chung Tấn Cang và Phó-Đề-Đốc Diệp Quang Thủy. **Nhưng dân chúng tràn lên quá đông, gia đình Phó-Đề-Đốc Cang và gia đình Phó-Đề-Đốc Thủy không thể nhập hạm được.**

Lúc này trên HQ 1 có cựu Tư-Lệnh Hải-Quân, Đề-Đốc Lâm Ngươn Tánh và cựu Chỉ-Huy-Trưởng Trung-Tâm Huấn-Luyện Hải-Quân Nha-Trang, Phó-Đề-Đốc Nguyễn Thanh Châu. Nhưng lại vắng mặt Hạm-Trưởng, Hải-Quân Trung-Tá Nguyễn Dịch Hùng. Xuất thân khóa 4 Brest, Trung-Tá Hùng có nhiều đức tính mà ít sĩ quan cao cấp nào áp dụng để chỉ huy. Chính một trong những đức tính ấy đã khiến Ông vắng mặt vào giờ phút chót.

Nguyên nhân sự vắng mặt của Hạm-Trưởng Hùng là, ngày 29 tháng 4, Hạm-Trưởng Hùng tuyên bố trước tất cả nhân viên HQ 1: Nhân viên nào có cấp bậc thấp nhất trên chiến hạm sẽ là người đầu tiên đưa gia đình lên chiến hạm. Người nào mang cấp bậc cao nhất trên chiến hạm sẽ đem gia đình lên chiến hạm sau cùng. Vì lẽ đó, trong khi những chiến hạm khác đã tuần tự tách bến mà Hạm-Trưởng HQ 1 đi đón gia đình cũng vẫn chưa trở lại!

Vì không biết Đề-Đốc Lâm Ngươn Tánh có mặt trong số người lúc nhúc trên sàn chiến hạm, và cũng vì Hạm-Phó HQ 1 không phải là một sĩ quan Hải-Quân nguyên thủy, Phó-Đề-Đốc Nguyễn Thanh Châu lấy quyền sĩ quan thâm niên hiện diện, ra lệnh HQ 1 tách bến.

Trong khi đó, tại cầu A, Phó-Đề-Đốc Cang cùng gia đình và Phó-Đề-Đốc Thủy cùng gia đình – sau khi không thể lên được HQ 1, cả hai Ông và hai gia đình phải sang HQ 601 – thì bị kẹt trên cầu tàu; vì Hạm-Trưởng HQ 601, Hải-Quân Đại-Úy Trần Văn Chánh, không cho lên tàu. Một lúc sau, nhận diện được hai vị sĩ quan cao cấp Hải-Quân, Đại-Úy Chánh cho Phó-Đề-Đốc Cang và gia đình cùng Phó-Đề-Đốc Thủy và gia đình nhập hạm.

Tối 29 tháng 4, lúc 10 giờ, HQ 11 không thể rời bến; vì HQ 504 đậu bên ngoài không chịu đi. Tuy hệ thống chỉ huy đã tan rã, nhưng quanh đài chỉ huy của HQ 504 lính gác cẩn mật, không ai tiếp xúc được với Hạm-Trưởng – một sĩ quan từ Trường Võ-Bị Quốc-Gia Đà-Lạt nhập học và tốt nghiệp khóa 11 sĩ quan Hải-Quân Nha-Trang. Cuối cùng, một sự giằng xé êm đẹp với thủy thủ đoàn của HQ 504 và chính những thủy thủ này tháo giây, giúp HQ 11 vận chuyển. Vừa khi đó, Hải-Quân Đại-Tá **Trịnh Xuân Phong** lái xe Jeep xuống bến tàu, tự xưng là Tư-Lệnh Hạm-Đội, ra lệnh tất cả chiến hạm ở lại!

Từ HQ 11, Hải-Quân Đại-Tá Đỗ Kiểm khuyến cáo Đại-Tá Phong nên rút lui trước khi những điều đáng tiếc có thể xảy ra. Đại-Tá Phong lặng lẽ lên xe, lái đi. Đại-Tá Kiểm xử dụng đài-chỉ-huy HQ 11 như một trung tâm hành quân lưu động để điều động tất cả chiến hạm.

11 giờ đêm, giữa lúc kho xăng Nhà-Bè trúng đại bác, nổ tung, gây một đám cháy ngất trời thì trên hệ thống truyền tin của hầu hết chiến hạm người ta nghe tiếng Hải-Quân Đại-Tá Trần Bình Phú – Tham-Mưu-Phó nhân viên – từ trung tâm truyền tin Bộ-Tư-Lệnh Hải-Quân, tự xưng là Tham-Mưu-Phó Hành-Quân Bộ-Tư-Lệnh Hải-Quân, ra lệnh cho tất cả chiến hạm không di chuyển, chờ lệnh!

Đại-Tá Kiểm bảo Đại-Tá Phú im đi và Đại-Tá Kiểm ra lệnh đoàn tàu tiếp tục di chuyển theo kế hoạch đã định và không nhận lệnh bất cứ từ ai khác.

Trong khi kho xăng Nhà-Bè trúng đạn và phức cháy, Chỉ-Huy-Trưởng căn cứ Hải-Quân Nhà-Bè – Đại-Tá Cơ-Khí Lê Kim Sa – họp tất cả sĩ quan; nhưng đến quá nửa đêm vẫn không quyết định được gì cả.

Tiếp đến, Trưởng Khối An-Ninh Hải-Quân – Đại-Tá Chiến-Binh Nguyễn Văn Tấn – lên máy vô tuyến, tự nhận là Tư-Lệnh Hải-Quân, ra lệnh tất cả chiến hạm ở lại.

Đại-Tá Đỗ Kiểm lại lên tiếng cản ngăn Đại-Tá Tấn. Nhưng điều tai hại là Đại-Tá Phú và Đại-Tá Tấn xử dụng máy của trung-tâm truyền tin Hải-Quân, có làn sóng mạnh, những đài xa như Poulo Obi hoặc Phú-Quốc nghe được; trong khi Đại-Tá Kiểm dùng máy của HQ 11 yếu hơn, vì vậy, chỉ những chiến hạm gần mới nhận được lệnh của Đại-Tá Kiểm. Đại-Tá Kiểm cũng liên lạc được với nhiều đơn vị thuộc các vùng Sông Ngòi và hẹn gặp nhau tại Côn-Sơn.

Hạm-Đội làm lủi tiến và vô số chiến đĩnh/giang đĩnh chạy hai bên. Nhiều loạt súng của nhiều nhóm quân nhân cắm phần từ trên bờ bắn lên tàu. Sau khi tắt hết đèn để khỏi lộ mục tiêu, tất cả chiến hạm được chỉ thị phải vớt đồng bào và quân bạn trên các ghe thuyền. Chiến đĩnh và giang đĩnh được khuyến khích cố chạy ra đến biển, sẽ được tiếp cứu sau.

Những chiến hạm ngoài khơi Vũng-Tàu được lệnh tập hợp tại Côn-Sơn, chờ Hạm-Đội ra. Nhưng HQ 505 lại tách rời, chạy ra đảo Poulo Dama, mang theo hơn 2.000 người và hai trực thăng. Thấy HQ 505 tách rời và không liên lạc vô tuyến với những chiến hạm khác, nhiều sĩ quan và đoàn viên nghi ngờ Hạm-Trưởng. Tất cả âm thầm đặt kế hoạch đối phó trong trường hợp Hạm-Trưởng quay tàu về. Trong khi đó, một nhóm khác lại muốn đem chiến hạm về lại Saigon. Tình hình nội bộ rất căng thẳng.

Lúc này, trên tần số truyền tin, không biết “phe” nào đã gọi đích danh nhiều Hạm-Trưởng, bảo đừng đi, hãy ở lại với chính phủ mới để được trọng dụng!

Từ HQ 3, Phó-Đề-Đốc Đinh Mạnh Hùng bắt được liên lạc vô tuyến với Phó-Đô-Đốc Chung Tấn Cang và Phó-Đề-Đốc Diệp Quang Thủy từ HQ 601 của Đại-Úy Trần Văn Chánh. Đại-Úy Chánh được chỉ thị đưa Phó-Đô-Đốc Cang và Phó-Đề-Đốc Thủy sang HQ 3. Từ giây phút đó, HQ 3 trở thành Soái-Hạm. Phó-Đề-Đốc Hùng phụ tá Phó-Đô-Đốc Cang chỉ huy Hạm-Đội. Hạm-Đội Việt-Nam được chia thành nhiều nhóm nhỏ; mỗi nhóm do một sĩ quan thâm niên hiện diện chỉ huy.

Trên đường ra biển, vì một máy bắt khiển dụng, HQ 1 lủi vào bờ, mắc cạn! HQ 1 kêu cứu trên tất cả tần số truyền tin nhưng không một chiến hạm nào trả lời! Khi được báo cáo có hai vị Tướng Bộ-Binh và Cựu Tư-Lệnh Lâm Ngươn Tánh trên chiến hạm, Phó-Đề-Đốc Châu mời Đề-Đốc Tánh lên đài chỉ huy và nhờ Đề-Đốc Tánh cố đem chiến hạm ra. Tất cả cơ khí viên được huy động xuống hầm máy để sửa chữa.

Vừa khi đó HQ 801 trở tới. Hạm-Trưởng HQ 801 – Hải-Quân Trung-Tá Nguyễn Phú Bá – cho chiến hạm vào kéo HQ 1. Sau đó, Phó-Đề-Đốc Châu rời HQ 1, sang HQ 801.

Bằng vào nỗ lực vượt bực của các cơ khí viên và sự trợ lực hữu hiệu của HQ 801, HQ 1 được kéo ra. Sau đó, HQ 1 vừa chạy, các cơ khí viên vừa sửa chữa. Khi ra đến biển, hai máy của HQ 1 đều tốt cả.

Khuya 29 tháng 4, nhận thấy thời gian ấn định cho Mỹ triệt thoái khỏi Việt-Nam vừa đủ, Tướng Việt-Cộng Văn Tiến Dũng xin chỉ thị Hà-Nội để tấn công Saigon. Ngay sau khi thỉnh cầu được chấp thuận, Tướng Văn Tiến Dũng ra lệnh các đơn vị Pháo-Binh ngưng pháo kích vào thủ đô để Sư-Đoàn 324 Bắc quân tiến vào!

Trong khi Sư-Đoàn 324 Bắc quân tiến vào Saigon thì ngoài biển khơi, nhiều Hạm-Trưởng nghe tiếng Phó-Đề-Đốc Hoàng Cơ Minh, Hải-Quân Đại-Tá Nguyễn Xuân Sơn – từ HQ 3 – và Phó-Đề-Đốc Nguyễn Thanh Châu, từ HQ 801, điều động trên máy vô tuyến. Càng về sáng thì chỉ còn một mình Phó-Đề-Đốc Hoàng Cơ Minh chỉ huy Hạm-Đội.

30 tháng 4, khoảng 3 giờ sáng, Cựu Tư-Lệnh Hải-Quân Vùng III Sông Ngòi, Hải-Quân Đại-Tá Trịnh Quang Xuân, từ một PBR, lên HQ 502.

Lúc này HQ 406 chỉ còn chạy được một máy. Sau khi ra đến Vũng-Tàu, HQ 406 phải cập vào HQ 800, sót người sang. Sau đó, Phó-Đề-Đốc Minh ra lệnh tháo ống cho HQ 406 chìm. Nhiều ghe thuyền và tàu nhỏ vây quanh mấy chiến hạm Hoa-Kỳ, nhưng không ai được lên tàu.

5 giờ 30 sáng, Lữ-Đoàn Thiết-Kỵ 203 Việt-Cộng tiến vào Tân-Cảng, tìm đường về thủ đô.

Tổng Thống Dương Văn Minh phái Tổng Trưởng Thông-Tin Lý Quý Chung đến Camp David nhiều lần để tìm hiểu những yêu sách của phái bộ Việt-Cộng. Tổng Thống Minh cũng liên lạc với Thượng-Tọa Thích Trí Quang, nhưng Thượng-Tọa cũng tỏ vẻ bi quan, không thể giúp Tổng Thống Minh. Ông Lý Quý Chung trình với Tổng Thống Minh rằng Việt-Cộng buộc phải đầu hàng để tránh đổ máu. **Cả ông Chung và Thượng-Toạ Thích Trí Quang đều khuyên Tổng Thống Minh nên đầu hàng.**

Đây không phải là lần đầu tiên Tổng Thống Dương Văn Minh nghe nói đến giải pháp đầu hàng. Trong mấy ngày qua, Pierre Prochand, một nhân viên tin cần của Đại-Sứ Pháp, và ngay cả Đại-Sứ Pháp – Mérillon – cũng đã cố thuyết phục Tổng Thống Minh nên chấp nhận điều kiện của Việt-Cộng!

Trong khi tại Saigon, Tổng Thống Minh bị thuyết phục phải đầu hàng thì, ngoài khơi, HQ 17 được chỉ thị ra Phú-Quốc cứu một xà-lan đầy người. Nhưng vì biết tại Bộ-Tư-Lệnh Hải-Quân chẳng còn ai và cũng vì gia đình còn kẹt lại Saigon, Hạm-Trưởng HQ 17 không thi hành lệnh!

HQ 403 không thể đi xa vì thiếu nhớt, được Đại-Úy Xuân và Trung-Úy Tý đem về.

HQ 601 được chính Hạm-Trưởng Trần Văn Chánh đem về. Cùng về với HQ 601 còn có Hạm-Trưởng HQ 801.

HQ 502 chạy chậm vì chỉ còn một máy, vừa chạy vừa sửa. Nhiều người tình nguyện đứng xếp hàng từ đài-chỉ-huy xuống hầm lái để chuyển khẩu lệnh.

Liên-Đoàn Người Nhái chạy đến Nhà Bè thì dừng, chờ Trung-Tá Trịnh-Hòa-Hiệp. Lúc đó, Chỉ-Huy-Trưởng Người Nhái và toán Hải-Kích Chiến-Đấu lội qua nhiều con lạch và chạy bộ đến Nhà Bè, được một nhân viên đưa một hors-bord vào đón, đưa lên LCU. Từ LCU, Trung-Tá Hiệp điều động toán LCU ra biển. Ra đến biển, toán Người Nhái, tổng cộng khoảng 60 người, một số là học viên khóa 8, thấy HQ 502 vừa ra tới cửa sông, vội cập vào, xin nhập hạm.

Trong khi HQ 502 ịch tiến, bỗng một L19 bay đến và lượn vòng quanh chiến hạm. Đến vòng thứ ba, L19 sà thấp hơn, cách mũi tàu khoảng 50 thước, một quân nhân Không Quân nhảy xuống biển. Lập tức nhiều phao nổi được vớt xuống. Biển tương đối êm, nhưng những lượn sóng do HQ 502 tạo nên đã đưa ông Không Quân về phía sau chiến hạm. Biết không thể nào ông Không Quân có thể bơi theo chiến hạm được, Người Nhái Nguyễn Văn Kiệt chụp con dao cá nhân, mang vội đôi chân nhái, tròng vào người một áo phao và mang theo một áo phao nữa cho nạn nhân, rồi ông Kiệt nhảy xuống biển. Sau khi vớt được ông Không Quân, ông Kiệt cố bơi theo tàu. Nhưng vì nước bị bánh lái tàu đẩy mạnh ra sau khiến ông Kiệt bơi theo rất khó khăn.

Trong khi ông Kiệt gặp khó khăn trên triền sóng thì trên không trung, chiếc L19 đảo lại một vòng nữa và ông phi công nhảy ra. Thân người của ông phi công vừa chạm mặt nước liền bị hất nhẹ lên rồi chìm lìm!

Thấy bạn gặp nạn, ông Không Quân van nài ông Kiệt hãy bỏ ông ta ra, đến cứu giùm người bạn. Nhưng, ông Kiệt lưỡng lự sức mình. Ông Kiệt chưa biết có thể đem được ông Không Quân này lên chiến hạm hay không thì làm thế nào ông Kiệt dám vớt ông phi công nữa! Cuối cùng, HQ 502 quay lại, vớt ông Kiệt và ông Không Quân trong tiếng reo hò của hơn 5.000 người trên chiến hạm.

Trong thời gian này, Phó-Đề-Đốc Nghiêm Văn Phú – nguyên Tư-Lệnh Lực-Lượng Tuần-Thám kiêm Tư-Lệnh Đặc-Nhiệm 212 – từ một PBR, liên lạc truyền tin với các chiến hạm để tìm gia đình! Khi biết gia đình ở trên HQ 502, Phó-Đề-Đốc Phú lên gặp. Sau đó, Phó-Đề-Đốc Phú làm lủi trở xuống PBR, quay lại sông Soài Rạp, chờ những đơn vị Hải-Quân từ Vàm-Cỏ-Đông và Vàm-Cỏ-Tây ra.

Cũng thời điểm này, tại Saigon, Tổng-Tham-Mưu-Trưởng V.N.C.H., Trung Tướng Vĩnh Lộc, tiếp Đại-Tướng Pháp – Vanuxem – tại tòa nhà chính Bộ-Tổng-Tham-Mưu. Trong cuộc tiếp xúc ngắn ngủi này, Đại-Tướng Vanuxem cho Trung-Tướng Vĩnh Lộc hay rằng Tổng Thống Dương Văn Minh đang soạn văn bản ra lệnh quân đội V.N.C.H. buông súng đầu hàng! Quá thất vọng, Tướng Vĩnh Lộc, Trung Tướng Trần Văn Trung – Tổng-Giám-Đốc Nha Chiến-Tranh Chính-trị – và Đại-Tá Nguyễn Ngọc Nhận dùng xe có bảng sao dành cho Tổng-Tham-Mưu-Trưởng để đến Bộ-Tư-Lệnh Hải-Quân tìm phương tiện đi tản! Đại-Tá Nguyễn Văn Tấn, “Tân Tư-Lệnh Hải-Quân”, đích thân đưa Tướng Vĩnh Lộc, Tướng Trung và Đại-Tá Nhận xuống một LCM Giang-Cảnh để ra biển.

Trong khi LCM Giang-Cảnh đưa Trung Tướng Tổng-Tham-Mưu-Trưởng cuối cùng của Quân-Lực V.N.C.H. rời bến Bạch-Đằng thì, từ xa lộ Biên-Hòa, Sư-Đoàn 324 Việt-Cộng tiến vào thủ đô. Đến ngã tư Hàng-Xanh, Sư-Đoàn 324 Việt-Cộng gặp sự kháng cự của Thủy-Quân Lục-Chiến. Khi kéo quân qua Thị-Nghè, Sư-Đoàn 324 lại gặp sự ngăn chặn của sinh viên sĩ quan Hải-Quân và Thủy-Quân Lục-Chiến tại các yếu điểm ở sở thú. 10 giờ 20, sau khi lệnh đầu hàng được truyền đi trên đài phát thanh, Tổng Thống cuối cùng của chính thể V.N.C.H. – Đại Tướng Dương Văn Minh – nói với ký giả Pháp, Jean Louis Arnaud: *“Hãy nói hộ với Đại-Sứ Mérillon rằng tôi đã làm tất cả những gì mà chính phủ Pháp đòi hỏi nơi tôi!”*

Trưa 30 tháng 4, lúc Sư-Đoàn 324 Việt-Cộng trương cờ Mặt-Trận Giải-Phóng Miền Nam lên kỳ đài dinh Độc-Lập cũng là lúc Hạm-Đội Hải-Quân vào đội hình, trực chỉ Côn-Sơn.

Chiều 30 tháng 4, HQ 2 được chỉ thị quay lại Phú-Quốc cứu người trên chiếc xà-lan mà HQ 17 từ chối lúc sáng. Đến Phú-Quốc, lúc sắp cập vào, vì thấy quá nhiều người và nghi trong số đó thể nào cũng có một số tù phạm, Hạm-Trưởng HQ 2 – Hải-Quân Trung-Tá Đinh Mạnh Hùng – ra lệnh chiến hạm tách ra, chạy thẳng!

Tối 30 tháng 4, HQ 615 đón Trung Tướng Vĩnh Lộc, Trung Tướng Trần Văn Trung và những người rời Saigon lúc sáng, từ LCM Giang-Cảnh.

Sáng 1 tháng 5, HQ 615 bị hết dầu trong hải phận Vũng-Tàu. Lúc này Hạm-Đội đã đi xa. HQ 615 kêu cứu bằng bạch văn chứ không bằng ám từ truyền tin nữa! Đại-Tá Nguyễn Ngọc Nhận hoàn toàn mất bình tĩnh, cứ ôm con khóc và tỏ ý muốn tự tử! HQ 17 vừa mới đến nhập đoàn với Hạm-Đội lại được lệnh quay lui cứu HQ 615. Đến nơi, HQ 17 vớt khoảng 300 người từ HQ 615 và hơn 200 người trên HQ 470. Sau đó, cả HQ 470 và HQ 615 đều bị đánh chìm!

Khi đến Côn-Sơn, từ hệ thống truyền tin của HQ 1, Đề-Đốc Lâm Ngươn Tánh tìm Hải-Quân Đại-Tá Phan Phi Phụng và chỉ định Đại-Tá Phụng làm Hạm-Trưởng HQ 1. Lúc này HQ 801 cũng vừa đến Côn-Sơn. Vợ của Hạm-Trưởng HQ 801 không muốn di tản. Hạm-Trưởng HQ 801 muốn đem chiến hạm trở về Saigon. Nhưng nhờ sự giàn xếp của nhiều người, Hạm-Trưởng HQ 801 – Hải-Quân Trung-Tá Nguyễn Phú Bá – nhận HQ 471 để đưa vợ con và những người không muốn ra đi, trở về Saigon. Hải-Quân Đại-Tá Bùi Cửu Viên được chỉ định làm Hạm-Trưởng HQ 801.

Riêng HQ 505 – sau khi vớt thêm hơn 200 người và giàn xếp cho số nhân viên muốn trở về được xuống ghe, trở về – quay lại Côn-Sơn. Vô tình, Hạm-Trưởng HQ 505 bắt được liên lạc vô tuyến trên đài siêu tần số của những người vừa tiếp thu Bộ-Tư-Lệnh Hải-Quân Saigon. Nhóm người này bảo Hạm-Trưởng HQ 505 đem chiến hạm về. Nhưng Hạm-Trưởng HQ 505 đã liên lạc được với Tiếp-Liệu-Hạm Vega, thuộc Đệ Thất Hạm-Đội Hoa-Kỳ, và được Vega tiếp tế nước ngọt, thực phẩm. Sau đó, một chiến hạm khác, cũng thuộc Đệ Thất Hạm-Đội, hộ tống HQ 505 đi Subic Bay.

HẢI-VẬN-HẠM LAM-GIANG, HQ 402

MỘT HUYỀN THOẠI

Sau nhiều chuyến chuyển quân và dân từ miền Trung vào, HQ 402 vào tiểu kỳ tại Hải-Quân Công-Xưởng. Tình trạng kỹ thuật của HQ 402 đáng lẽ phải vào đại kỳ; nhưng vì kế sách của Bộ-Tư-Lệnh đã hoạch định, HQ 402 chỉ được tiểu kỳ.

Vì tình trạng chiến hạm đang sửa chữa, cả Hạm-Trưởng lẫn Hạm-Phó đều vắng mặt. Quân số của HQ 402 chỉ còn khoảng 50 nhân viên, 10 Thiếu-Úy và một sĩ quan cơ khí – Trung-Úy Cao Thế Hùng.

Sáng 30 tháng 4, khoảng 6 giờ 30, lệnh gọi tất cả sĩ quan và nhân viên chiến hạm đang sửa chữa tại Hải-Quân Công-Xưởng tập họp tại Bộ-Tư-Lệnh Hạm-Đội. Một sĩ quan cao cấp Hải-Quân tuyên bố rã ngũ.

Từ Bộ-Tư-Lệnh Hạm-Đội trở lại HQ 402, với tư cách sĩ quan thâm niên hiện diện, Trung-Úy Cao Thế Hùng ra lệnh Thiếu-Úy Ninh – sĩ quan an ninh – bắn vỡ ổ khóa phòng Hạm-Trưởng, lấy tiền trong tủ sắt phát cho nhân viên để họ tùy nghi. Nhân viên ngậm ngùi rời chiến hạm, chỉ còn một hạ sĩ, một hạ sĩ nhất, một hạ sĩ quan tiếp liệu, vì nhà xa không về được.

Lúc này nhiều ngàn người đã tuôn vào Hải-Quân Công-Xưởng và tràn lên HQ 402. Sau khi tuyên bố tàu hư không đi được, Trung-Úy Hùng rời chiến hạm, đi về bến Bạch-Đằng. Tại bến Bạch-Đằng, thấy xe tăng Việt-Cộng đang tiến vào công trường Mê-Linh và nghe nhiều tiếng súng, Trung-Úy Hùng trở lại HQ 402.

Sau khi trở lại, Trung-Úy Hùng thấy trong số người trên HQ 402 có Trung-Úy Thuớc, thuộc HQ 402; một số sĩ quan Hải-Quân khóa 19; Thiếu-Úy Hải, cùng ngành với Trung-Úy Hùng và rất nhiều Đại-Tá Bộ-Binh. Tất cả đều yêu cầu Trung-Úy Hùng sửa chữa HQ 402 để di tản. Biết tình trạng hư hại nặng nề của HQ 402, Trung-Úy Hùng tự nghĩ một mình Ông không thể sửa được; Ông lén trốn lên bờ. Vừa cho chìa khóa vào cổ xe Jeep, Trung-Úy Hùng bị nhiều người kéo lại, đưa trở lại HQ 402.

Lần trở lại thứ hai này, Trung-Úy Hùng gặp giáo sư Triết của Ông – Cha Huynh – hiệu trưởng trường trung học Hưng-Đạo Saigon. Trung-Úy Hùng giải thích với Cha Huynh: 24 bình điện của chiến hạm đều hết hơi, cần charge. Mỗi bình rất lớn và nặng. Nếu được đưa lên Hải-Quân Công-Xưởng thì cũng mất khoảng một ngày mới charge được một bình! Thêm nữa, la bàn điện (Gyro Compass) ở đài-chỉ-huy đã bị tháo, đưa lên Hải-Quân Công-Xưởng sửa mấy ngày nay. Trung-Úy Hùng trình với Cha Huynh, với trách nhiệm tinh thần cho cả 2.000 người trên HQ 402, Cha Huynh nên yêu cầu mọi người rời chiến hạm vì chiến hạm bất khiển dụng và Việt-Cộng đang tiến vào ngõ Bộ-Tư-Lệnh Hải-Quân. **Sau khi Cha Huynh thông báo, mọi người đồng lòng ở lại, chết chung với HQ 402!**

Trước tình thế như vậy, Trung-Úy Hùng đành phải huy động tất cả đàn ông, thanh niên phụ giúp. Ngại nội tuyến thầy lựu đạn xuống hầm máy, nhiều Đại-Tá phụ trách an ninh. Thanh niên hăng hái di chuyển những máy điện theo lời chỉ dẫn của Trung-Úy Hùng.

Sau nhiều giờ sửa chữa, một máy tàu nổ, nhưng dầu xịt ra tung tóe. Trung-Úy Hùng bảo mọi người lấy áo quần, khăn trải giường quấn quanh các ống dẫn dầu. Khi máy chính nổ, Trung-Úy Hùng tức tốc cho tắt tất cả hệ thống điện – trừ máy ép gió.

3 giờ chiều cùng ngày, máy tàu chạy êm. Trung-Úy Hùng bảo mọi người lấy tất cả phao trên những chiến hạm bỏ trống, đem sang HQ 402. Trung-Úy Hùng chọn một số thanh niên lực lưỡng – không cần biết họ là Hải-Quân hay không – để lái tàu; nhóm khác sắp hàng một từ đài-chỉ-huy đến hầm máy để chuyển khẩu lệnh.

Sau khi chỉ cho nhóm thanh niên bẻ tay lái sang phải, sang trái, Trung-Úy Hùng chạy lên, chạy xuống đài-chỉ-huy và hầm máy, tìm cách đưa chiến hạm ra sông.

Ra đến sông, Trung-Úy Hùng ra lệnh “tiến 5”. Lệnh được chuyển miệng từ hầm lái lên đài-chỉ-huy cũng mất cả một phút. Không hiểu những “nhân viên vận chuyển (!)” lái như thế nào mà phần sau của HQ 402 đâm vào cầu-lạc-bộ-nổi của Hải-Quân! Nước chảy xiết! Trung-Úy Hùng vội hét lên: “phải 5”. Nhóm thanh niên lái tàu vận tay lái như thế nào mà mũi chiến hạm đâm sang Thủ-Thiên, làm hư hại một số nhà sàn! Cứ “phải 5”, “trái 5”, HQ 402 quay vòng vòng trước công trường Mê-Linh chứ không chạy thẳng được. Ngại bị Việt-Cộng bắn, Trung-Úy Hùng bảo mọi người nằm sát xuống sàn chiến hạm, không để Việt-Cộng thấy. Đồng thời Trung-Úy Hùng lấy vạt áo trắng của một người nào đó, bảo mấy ông Hải-Quân cột vào giây cò, kéo lên. Trên công trường Mê-Linh, Việt-Cộng tưởng rằng HQ 402 từ xa về cho nên họ đưa tay vẫy chào. Trên chiến hạm, mấy ông Hải-Quân cũng giả vờ vẫy tay reo hò.

Sau gần một tiếng đồng hồ loanh quanh trước công trường Mê-Linh, cuối cùng HQ 402 từ từ “bò” thẳng. Từ nhà hàng Majestic đến Nhà-Bè, HQ 402 vớt thêm rất nhiều người từ những ghe nhỏ chạy theo hai bên hông tàu. Khoảng 5 giờ chiều, lúc đến sông Soài Rạp, HQ 402 gặp HQ 601 trở về. Hạm-Trưởng HQ 601, Hải-Quân Đại-Úy Trần Văn Chánh, bảo Trung-Úy Hùng đừng đi ngã Vũng-Tàu, Việt-Cộng chặn rồi. Chiếc Việt-Nam Thương-Tín bị bắn lúc sáng.

Đang lúng túng ở ngã ba sông Soài Rạp, Trung-Úy Hùng thấy từng đoàn PBR và rất nhiều loại chiến đỉnh của Lực-Lượng Tuần-Thám, Lực-Lượng Trung-Ương, Lực-Lượng Đặc-Nhiệm 99 và những đơn vị Hải-Quân khác chạy vòng vòng bên Bắc-Cầu-Nổi. Biết Lực-Lượng Đặc-Nhiệm 99 thuộc quyền chỉ huy của Hải-Quân Đại-Tá Lê Hữu Dông, Thiếu-Úy Hải trên HQ 402 liên lạc vô tuyến tìm Đại-Tá Dông, nhờ Đại-Tá Dông đưa HQ 402 ra biển. Từ LCM8 Đại-Tá Dông lên HQ 402. Sau khi xem xét tình trạng HQ 402 và nghe Trung-Úy Hùng trình bày, Đại-Tá Dông cũng phải lắc đầu, thán phục những người đã có công đưa được HQ 402 đến đây!

Sau khi lái thử, thấy HQ 402 cứ chạy được một chốc lại quay một vòng 30 độ – vì lệnh truyền miệng từ đài-chỉ-huy đến phòng lái mất thời gian tính – Đại-Tá Dông không dám tự tin vào kinh nghiệm hải vụ của Ông nữa. Lúc này Trung-Úy Hùng lại huy động thêm một toán tát nước, vì nước ngập phòng máy. Cũng thời điểm này, Phó-Đề-Đốc Nghiêm Văn Phú, bác sĩ Trần Quốc Dũng và rất nhiều quân nhân của các Lực-Lượng Hải-Quân nhập hạm.

Sáng 1 tháng 5, hì hục mãi, Đại-Tá Dông cũng hướng dẫn HQ 402 ra đến biển. Một Destroyer – thuộc Đệ Thất Hạm-Đội Hoa Kỳ – thấy HQ 402 chạy một chốc lại quay 30 độ thì biết có sự bất thường. Destroyer này muốn đến yểm trợ HQ 402. Nhưng khi Destroyer vừa đến gần, gặp lúc HQ 402 quay, suýt đụng vào Destroyer, Destroyer hoảng, kéo còi bỏ chạy! Bất ngờ mọi người ngạc nhiên thấy sự hiện diện của hai người Mỹ trên HQ 402. Nhiều người Việt uất, vì cho rằng Mỹ bỏ rơi Nam Việt-Nam, muốn giết hai người Mỹ này. Trung-Úy Hùng đưa hai người Mỹ lên phòng, bảo vệ họ. Đại-Tá Dông nhờ hai người Mỹ này gọi Đệ Thất Hạm-Đội, xin tiếp cứu; nhưng hai người Mỹ này không biết tần số liên lạc của Đệ Thất Hạm-Đội.

Đại-Tá Dông gọi Phó-Đề-Đốc Cang trình bày tình trạng của HQ 402. Cựu Tư-Lệnh Hạm-Đội, Hải-Quân Đại-Tá Nguyễn Xuân Sơn “lên” máy, bảo Đại-Tá Dông cố đưa HQ 402 đến càng gần Côn-Sơn càng tốt, sẽ có chiến hạm khác trợ giúp. Sáng 2 tháng 5, chiếc Destroyer hôm qua trở lại, liên lạc vô tuyến hỏi Đại-Tá Dông về tình trạng HQ 402. Sau khi nghe Đại-Tá Dông trình bày, Hạm-Trưởng Destroyer chuyển sang HQ 402 một toán chuyên viên kỹ thuật. Sau 20 phút quan sát, toán chuyên viên trình lên Hạm-Trưởng Destroyer. Hạm-Trưởng Destroyer trình lên Đề-Đốc Tư-Lệnh Đệ Thất Hạm-Đội Hoa-Kỳ.

Lệnh di chuyển tất cả mọi người khỏi HQ 402 được ban hành. HQ 2 được lệnh cặp sát bên hông HQ 402 để đồng bào và quân bạn chuyển sang. Sau khi kiểm soát, rung chuông nhiều lần mà vẫn không thấy còn ai trên HQ 402, lệnh đánh chìm HQ 402 được thi hành.

3 giờ chiều cùng ngày, hai chiến hạm thuộc Đệ Thất Hạm-Đội Hoa-Kỳ bắn chìm Hải-Vận-Hạm Lam-Giang HQ 402.

HƯỚNG VỀ SUBIC BAY

Trong khi những biến chuyển trọng đại xảy ra cho Hải-Quân V.N.C.H. thì...

...Tối 29 tháng 4, ông Richard Lee Armitage rời Saigon bằng trực thăng và đáp xuống chiến hạm Blue Ridge thuộc Đệ Thất Hạm-Đội Hoa-Kỳ. Tại chiến hạm Blue Ridge, tuy không mang theo bất cứ một giấy tờ tùy thân nào, ông Armitage cũng vẫn yêu cầu được gặp Đệ-Đốc Donald Whitmire, Tư-Lệnh Đệ Thất Hạm-Đội Hoa-Kỳ tại Thái-Bình-Dương. Khi gặp Đệ-Đốc Whitmire, ông Armitage thỉnh cầu Đệ-Đốc Whitmire liên lạc với Ngũ-Giác-Đài để được Ngũ-Giác-Đài xác nhận vai trò của Ông; đồng thời ông Armitage cũng nhờ Đệ-Đốc Whitmire xin Ngũ-Giác-Đài cho phép trợ giúp Hải-Quân V.N.C.H.

Sau khi được Ngũ-Giác-Đài cho phép, ông Armitage trở lại Côn-Sơn với hai chiến hạm Hoa-Kỳ, gặp Hạm-Đội Hải-Quân V.N.C.H.. Tại Côn-Sơn, ông Armitage chuyển sang Soái-Hạm HQ 3 và hướng dẫn Hạm-Đội Việt-Nam tiến về Phi-Luật-Tân. Thời gian này, Hạm-Đội Việt-Nam cũng chia thành nhiều nhóm nhỏ, do một sĩ quan thâm niên trong nhóm chỉ huy.

Dù Quân-Lực đã tan rã, dù Quê-Hương đã rơi vào tay kẻ thù, dù chưa ai biết mình sẽ đi về đâu và dù rất nhiều quân nhân Hải-Quân không đem gia đình theo được, v. v....truyền thống Hải-Quân vẫn được thể hiện cao độ trong thời điểm bi hùng này!

Nếu không có khối lượng đồng bào và quân bạn trên những chiến hạm, nếu không có những quân nhân Hải-Quân, ban ngày thi hành khẩu lệnh của cấp trên, ban đêm tựa boong tàu, âm thầm lau nước mắt, nhớ đứa con thơ, thương người vợ trẻ còn kẹt lại quê nhà thì không ai có thể biết được đây là Hạm-Đội của một Quân-Lực vừa được lệnh bùng súng, hàng giặc!

Trong quân sự chưa có cuộc rút quân của bất cứ một đại đơn vị nào mà quân dụng được bảo toàn tới đa, kỷ luật được tôn trọng tuyệt đối và tinh người được dâng cao chất ngất như Chuyển-Ra-Khoi-Cuối-Cùng của Hải-Quân V.N.C.H!

Khi đến Phi-Luật-Tân, chính phủ Phi lo ngại cho những trở ngại ngoại giao với chính phủ Việt-Cộng sau này, đã buộc Hạm-Đội Hải-Quân V.N.C.H. phải hạ cờ và tháo gỡ vũ khí! Vài chiến hạm Hoa-Kỳ cặp vào chiến hạm Việt-Nam với dự tính thực hiện yêu cầu của chính phủ Phi; nhưng gặp ngay sự phản kháng mãnh liệt của thủy thủ đoàn. Lý do Hạm-Đội Việt-Nam nêu ra là:

- Những chiến hạm này do Hoa-Kỳ viện trợ cho Hải-Quân Việt-Nam theo chương trình M.A.P. (Military Assistance Program). Theo những điều khoản trong chương trình đó, quân cụ nào V.N.C.H. không dùng nữa sẽ được hoàn trả lại cho chính phủ Hoa-Kỳ. Để thể hiện tinh thần đó, nay Hải-Quân V.N.C.H. trao trả Hạm-Đội này lại cho chính phủ Hoa-Kỳ. Vì vậy, Hải-Quân Việt-Nam yêu cầu có một buổi bàn giao chính thức.
- Yêu cầu của Hải-Quân Việt-Nam được chấp thuận. Đồng thời, Hải-Quân Hoa-Kỳ cũng yêu cầu Hải-Quân Việt-Nam phải hóa giải, ngưng tất cả chiến hạm. Tên và số hiệu của tất cả chiến hạm Hải-Quân V.N.C.H. đều bị nhân viên Hoa-Kỳ dùng sơn xám xóa hết! Lúc gỡ cầu vai hoặc tháo gỡ cơ bả những ổ trọng pháo hay là vất vũ khí, đạn dược vào lòng đại dương, quân nhân Hải-Quân V.N.C.H. tưởng như chính họ đang tự hủy hoại bản thân của họ vậy!
- Cờ Tư-Lệnh Hải-Quân Việt-Nam trên kỳ đài HQ 1 được trao cho cựu Tư-Lệnh cuối cùng của Hải-Quân V.N.C.H. – Phó Đệ-Đốc Chung Tấn Cang.
- Sau đó, mỗi chiến hạm Việt-Nam được một sĩ quan Hải-Quân Hoa-Kỳ lên nhận lại.
- Lúc cử hành lễ hạ Quốc-Kỳ V.N.C.H., **tất cả quân nhân và đồng bào hát Quốc-Ca trong tiếng khóc uất nghẹn. Tiếng hát vang xa trong vùng biển lạ như nỗi đau đang len lõi trong từng ngõ ngách tâm hồn! Chiều tím thẫm trên đại dương mênh mông như báo trước những bất trắc không lường được trong cuộc đời của những kẻ mất Quê Hương!**

Cũng thời điểm này, cuối chân trời, nơi Quê Hương ngập máu:

*“...Và quả phụ mỗi chờ theo tóc bạc,
Vẫn nhắc anh vờ gọi lại tro tàn
Trong lò sưởi và trong trái tim.*

*Ôi! Cha Mẹ già chỉ còn lại một giấc mơ
Đã chết trong chuỗi ngày mong đợi trên bãi biển
Những người đi không về.”*

*(...Et vos veuves au front blanc, lasses de vous attendre,
Parlent encore de vous en remuant les cendres
De leur foyer et de leur coeur.*

*Oh! Que de vieux Parents qui n'avaient plus qu'un rêve,
Sont morts en attendant tous les jours sur la grève
Ceux qui ne sont pas revenus.)*

OCEANO-NOX của VICTOR HUGO

ĐIỆP MỸ LINH
<https://www.diepmylinh.com/>